Oświadczenie złożone
przez senatora Waldemara Witkowskiego
w dniu 29 maja 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

W związku z informacjami przekazywanymi mi przez przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, zwracam się z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie dostrzegalnej luki prawnej i systemowej dotyczącej realizacji uprawnień emerytalnych przez osoby pełniące funkcje organów wykonawczych gmin pochodzących z wyboru.

Z informacji wynika, że obowiązujące przepisy prawa emerytalnego, w szczególności art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w praktyce wymagają rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do wypłaty świadczenia emerytalnego.

Jednocześnie specyfika stosunku pracy z wyboru oraz przepisy prawa samorządowego i wyborczego powodują, że wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie posiada faktycznej możliwości rozwiązania stosunku pracy bez jednoczesnego wygaśnięcia mandatu pochodzącego z wyboru mieszkańców.

W praktyce prowadzi to do sytuacji, w której osoba pełniąca funkcję organu wykonawczego gminy, mimo spełnienia wszystkich przesłanek ustawowych do nabycia prawa do emerytury, zostaje postawiona przed koniecznością wyboru pomiędzy dalszym wykonywaniem mandatu publicznego a możliwością realizacji prawa do świadczenia emerytalnego.

Szczególne wątpliwości budzi przy tym kwestia równego traktowania osób pełniących funkcje publiczne pochodzące z wyboru. Zwraca się uwagę na to, że posłowie oraz senatorowie mogą realizować swoje uprawnienia emerytalne bez konieczności rezygnacji z wykonywania mandatu publicznego, podczas gdy organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego znajdują się w odmiennej sytuacji prawnej.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo dostrzega wskazany problem systemowy dotyczący realizacji uprawnień emerytalnych przez osoby pełniące funkcje organów wykonawczych j.s.t. pochodzących z wyboru?
2. Czy w ocenie ministerstwa obecne rozwiązania pozostają w pełni zgodne z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa oraz zasadą równego traktowania osób pełniących funkcje publiczne?
3. Czy prowadzone były analizy dotyczące dostosowania przepisów prawa emerytalnego do specyfiki stosunku pracy z wyboru?
4. Czy ministerstwo rozważa podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do wyeliminowania wskazanej luki prawnej i systemowej?
5. Czy możliwe byłoby wypracowanie rozwiązań umożliwiających realizację prawa do świadczeń emerytalnych przez osoby pełniące funkcje organów wykonawczych j.s.t. bez konieczności utraty mandatu pochodzącego z wyboru mieszkańców?

Waldemar Witkowski
senator RP
przewodniczący Komisji Edukacji